

Kestävyydsmurros sopeutumisen ja luontokadon näkökulmasta

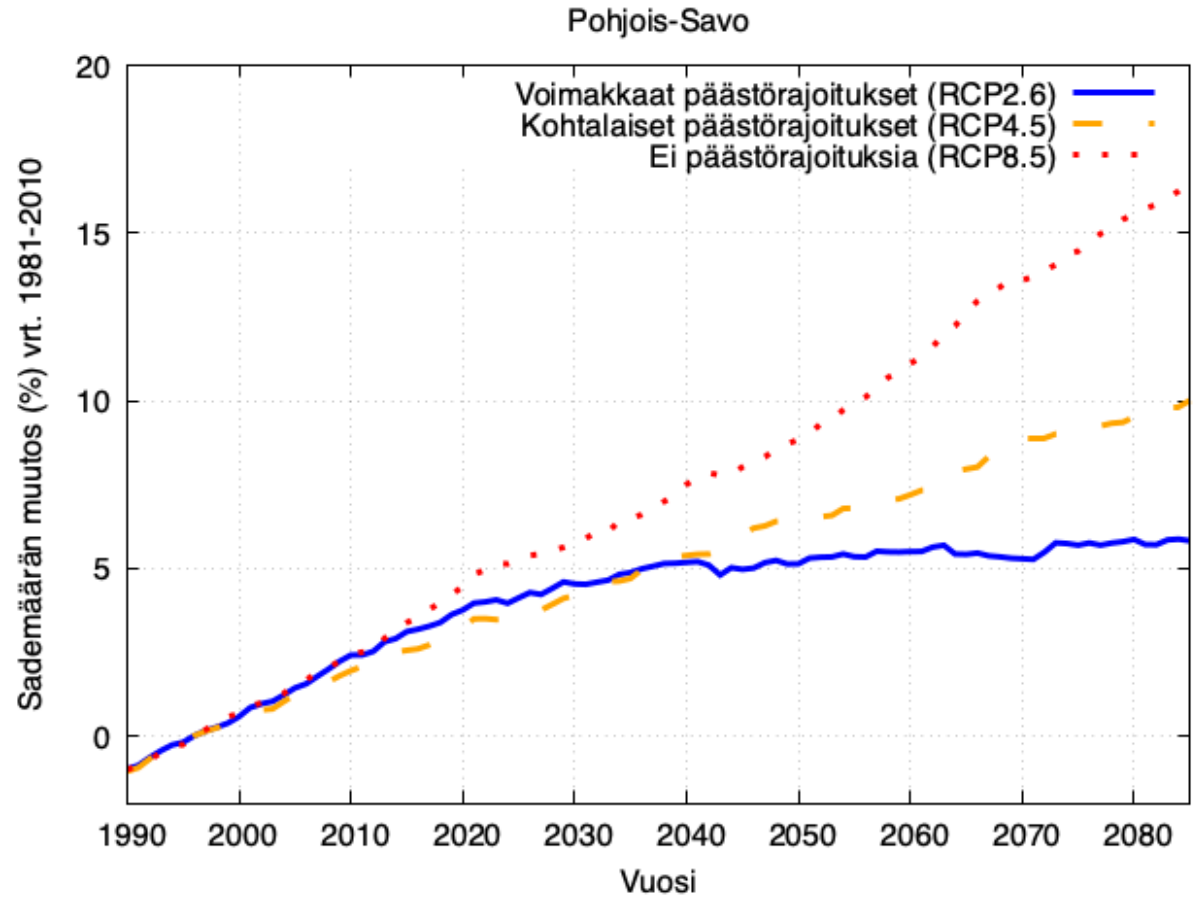
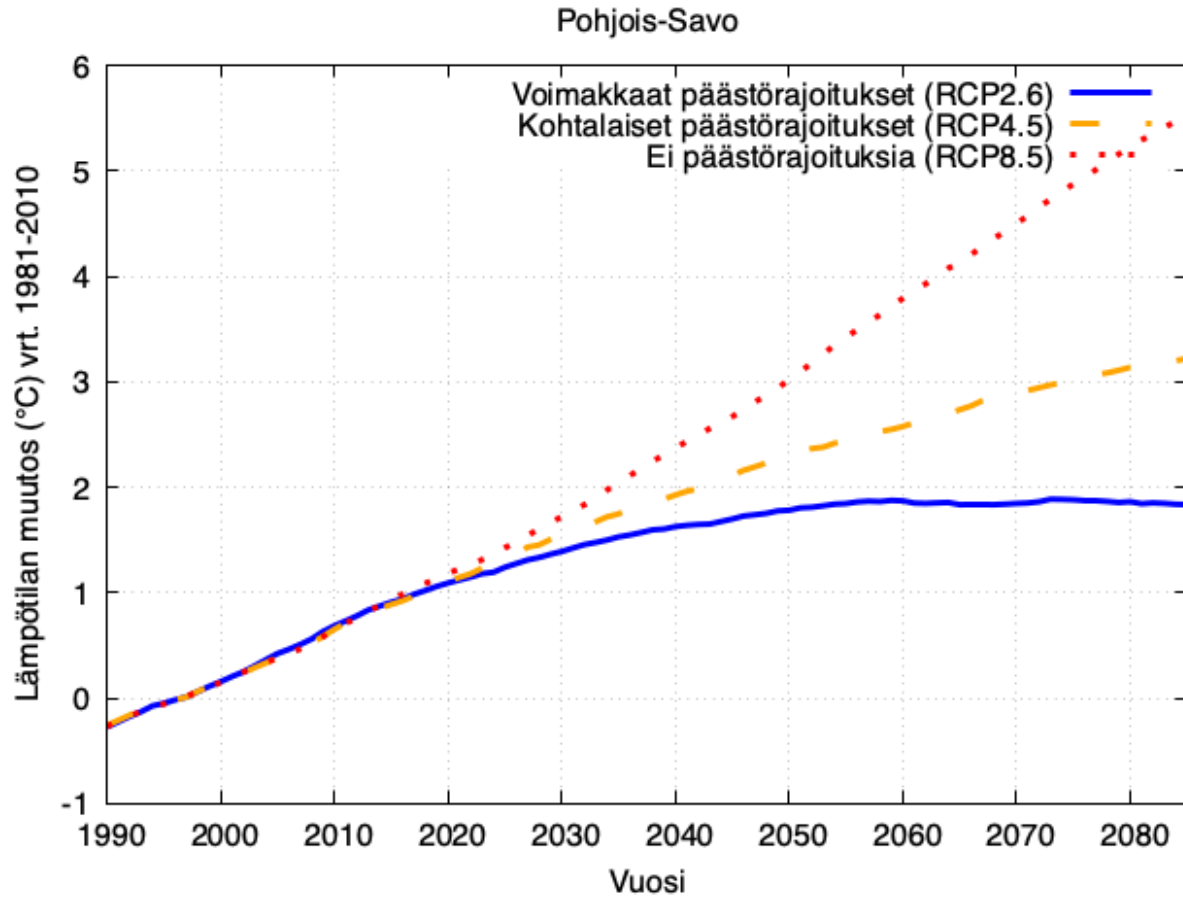
Saara Vauramo
Ilmastonmuutoksen riskianalyysit Pohjois-Savon
kunnille -webinaari
8.2.2023

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

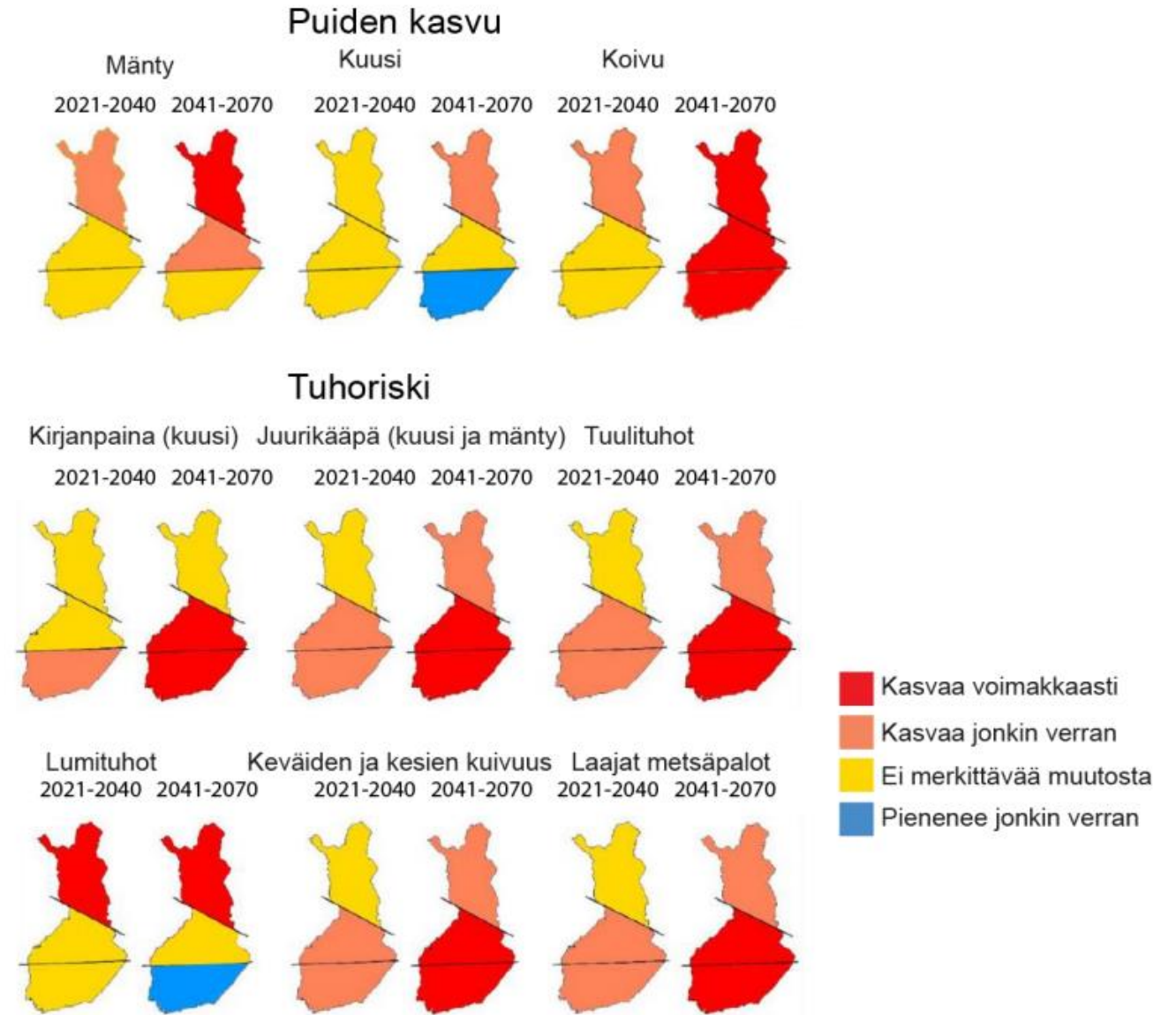

Ilmastomuutos Pohjois-Savossa

Lähde: <https://www.ilmastopas.fi/artikkelit/pohjois-savo-jarvilaaksot-vaikuttavat-ilmastoon>

Ilmastonmuutos on iso muutos esim. metsätaloudelle

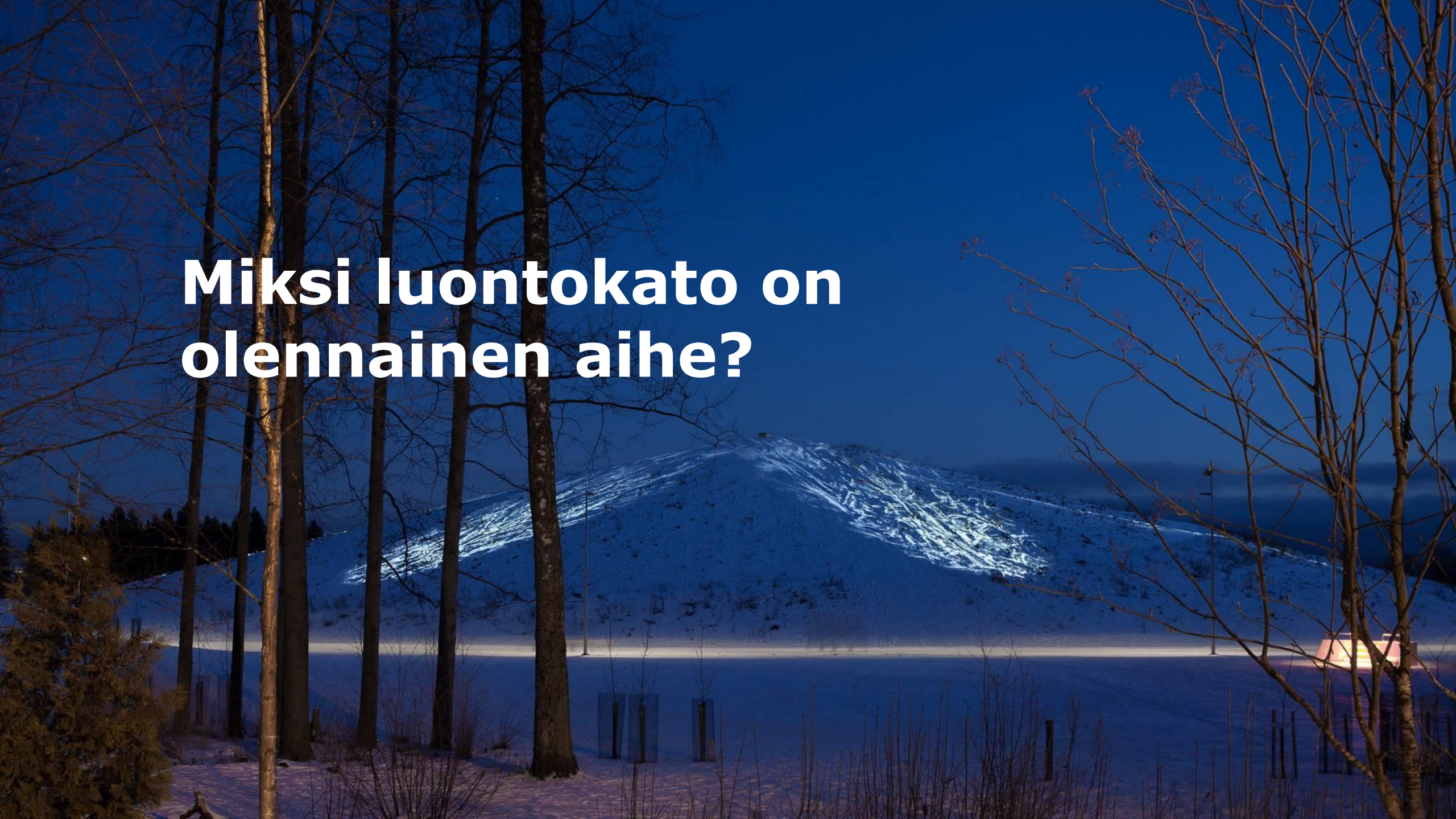

Lähde: Lehtonen et al. 2020, Ilmastonmuutoksen vaikutukset metsänhoidon näkökulmasta. Ilmatieteen laitos.

Mitä eri käsitteillä tarkoitetaan?

- **Kestävyysmurroksella** tarkoitetaan asumisen, energiantuotannon, liikenteen ja ruokaketjun järjestelmien ripeää sovittamista ympäristön kantokyvyn rajoihin (Suomen ympäristökeskus 2021).
- **Luonnon monimuotoisuudella (LUMO, biodiversiteetti)** tarkoitetaan ekosysteemien (luonnon pääoman), lajien ja geenien kirjoa maailmassa tai tietyssä luontotyypissä. (Euroopan ympäristökeskus 2020)
- **Luontoposiitivisuus (Net positive impact, NPI)**= Yleisellä tasolla tällä tarkoitetaan luontokadon pysäyttämistä oman toiminnan vaikutusten osalta vuoteen 2030 mennessä vuoden 2020 tasoon verrattuna. Projektitasolla tämä on tavoite, jonka perusteella hankkeella ei ole negatiivisia luontovaikutuksia. Usein joudutaan tekemään ekologista kompensatiota, jotta tavoite voi toteutua.
- **Ekologisen kompensaation** avulla ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle yhtäällä aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisaalla (Ympäristöministeriö). Tulevassa luonnonsuojelulain päivityksessä (HE 76/2022) ohjeistetaan ekologisesta kompensaatiosta, mutta sitä sovelletaan toistaiseksi vapaaehtoisesti (pl. Natura-alueet).

**Miksi luontokato on
olennainen aihe?**

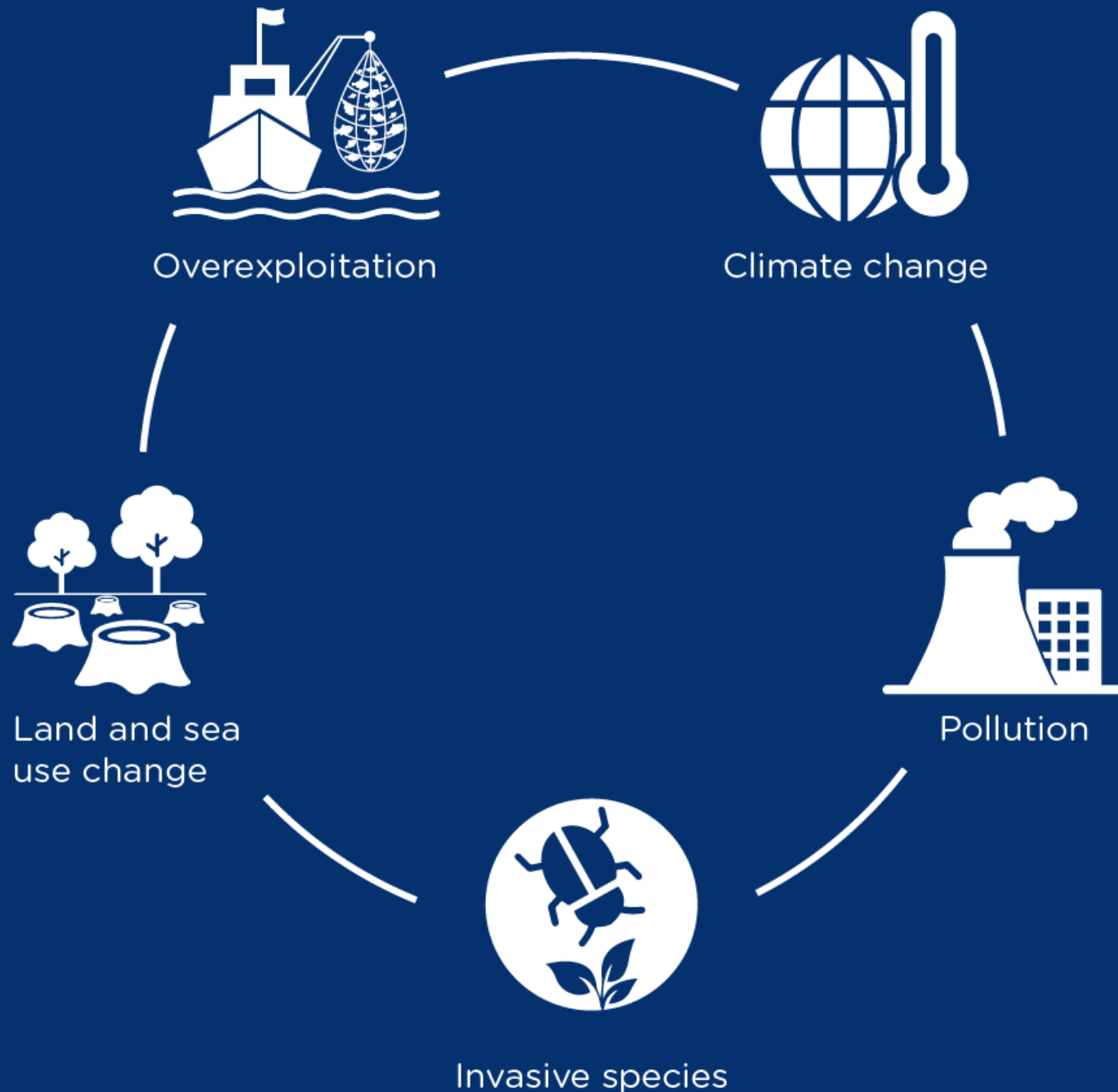

1 000 000 kasvi- ja eläinlajia

$\frac{3}{4}$ maa-alasta, 85 % kosteikoista, $\frac{2}{3}$ valtameristä

Maailman talousfoorumin ennakointiraportin mukaan globaalin talouden merkittävimmät uhat seuraavan 10 vuoden aikajänteellä:

1. Ilmastotoimissa epäonnistuminen
2. Sään ääri-ilmiöt
3. **Luontokato**

Yli puolet globaalista BKT:sta – \$44 biljoonaa – on potentiaalisesti uhattuna. (WEF, 2022)

Toisaalta luontokadon ratkaisuisissa on liiketoimintapotentiaalia, WEF 2020 arvio globaalista bisneksestä vuoteen 2030 mennessä: 10 miljardia/v, 400 miljoonaa uutta työpaikkaa. (Sitra, 2022)

Maankäytön merkitys on suurin

A photograph of a modern urban landscape. On the left is a tall building with a blue-tinted glass facade. On the right is a concrete bridge structure. In the foreground, there is a landscaped area with a winding water feature, green grass, and young trees. Two people are walking on a path near the water, and two others are sitting on a stone bench to the left.

Rahoitussektori reagoi

Luontoarvoja voidaan mitata kuten päästöjä

Haaste

Luonnon monimuotoisuuden arviointi osana rakennus-, kiinteistö- ja aluekehityshankkeita on perinteisesti ollut haastavaa, sillä luontoselvitysten tulokset ovat laadullisia. Tällaista tietoa on vaikeaa kommunikoida projektien johtoon verrattuna esim. päästölaskennan määrälliseen tietoon.

Mitä teemme

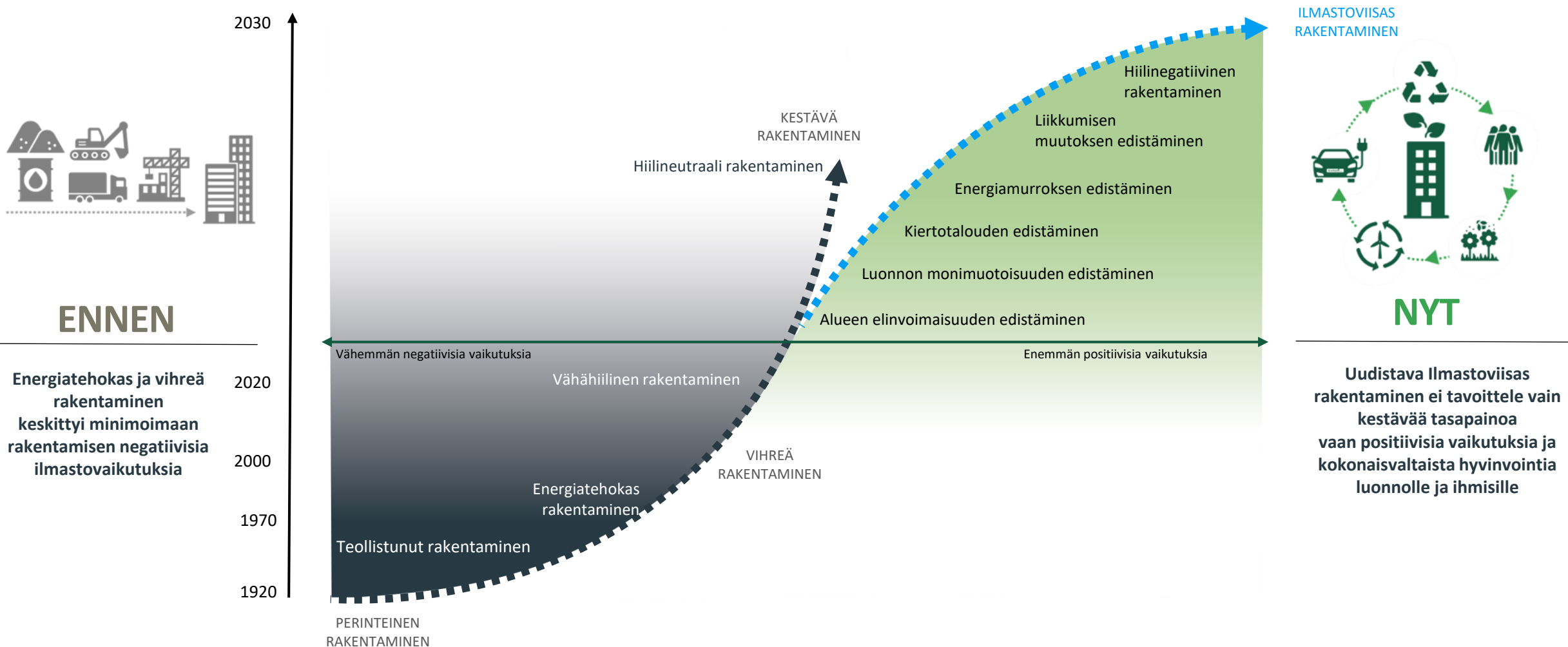
Toteutamme erilaisiin kiinteistö- ja rakennushankkeisiin sekä aluetasoiseen kehittämiseen Biodiversity Metrics-laskentaa, jonka avulla kehittäjät saavat tietoonsa nykytilanteen biodiversiteetti-arvon sekä voivat vertailla sitä erilaisiin kehityssuunnitelmiinsa. Menetelmä perustuu karttapohjaiseen tarkasteluun. Menetelmä on alunperin Natural Englandin kehittämä ja Ramboll on tuonut sitä suomalaisille asiakkaille.

Vaikutus

Kiinteistökehittäjät, kaavoittajat, rakennusliikkeet ja -omistajat saavat tietoa kohteiden luonnon monimuotoisuudesta sekä voivat vertailla eri suunnitelmien vaikutuksia. Menetelmää voidaan hyödyntää myös luontopositiivisten ratkaisujen etsimiseen, jolloin lopputulos on parempi kuin lähtötilanne.

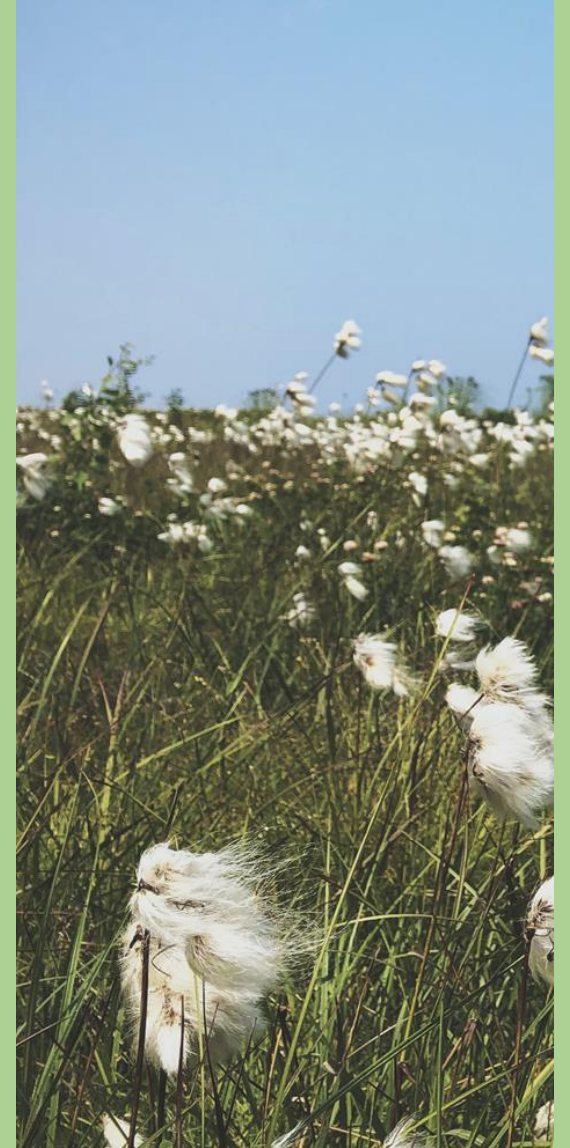

Yksittäisistä näkökulmista kokonaisvaltaisempaan suunnitteluun esim. rakentamisen hankkeissa

Yhteenveto

- **Maailmanlaajuisista luontotavoitteista** on juuri päätetty YK:n COP-15 kokouksessa: [Convention on Biological Diversity \(cbd.int\)](https://www.cbd.int)
- Luonnon monimuotoisuuteen liittyvä **sääntely ja tavoitteellisuus kasvaa**
 - Lakimuutokset
 - Rahoitussektori
- Edelläkävijäyritykset ja kunnat arvioivat systemaattisemmin luontovaikutuksiaan ja asettavat jo **mitattavia tavoitteita luontokadon ehkäisemiseksi**, vaikka strateginen luontotyö perustuu pitkälti vielä vapaaehtoisuuteen.
- Luonnon monimuotoisuuteen liittyvät kysymykset ovat tuttuja kunnissa erityisesti maankäytön suunnittelussa. Luontoa ja luontopohjaisia ratkaisuja ei välttämättä kuitenkaan osata tunnistaa **kilpailukykytekijänä**, vaan usein toiminnan rajoitteena. Tiivistyvissä kaupungeissa ja ilmaston muuttuessa luonnon merkitys myös kaupunkien sisällä korostuu.
- Luonnon monimuotoisuutta voidaan lähestyä myös päästölaskennan kaltaisena kysymyksenä, **biodiversiteettipisteytyksen** avulla. Tällaisesta numeerisesta lähestymistavasta luonnon monimuotoisuuteen voi olla erityistä hyötyä mm. aluekehittämisessä sekä rakentamisen sektorilla.
- **Uudistavan suunnittelun periaatteita** kannattaa hyödyntää ilmastonmuutoksen varautumisen ja sopeutumisen työssä maakunta- ja kuntatasolla. Uudet ideat, innovaatiot, kokonaisvaltaisemmat lähestymistavat mahdollisuutena.
- Rambollin luontoposiitiivisia ratkaisuja ja uutiskirje tilattavissa: <https://c.ramboll.com/fi/luontoposiitiivisuus>.

Bright
ideas.
Sustainable
change.

RAMBOLL